

Kennisnetwerk voor mensen met
dementie en zeer ernstig
probleemgedrag

Bevindingen themabijeenkomst Naasten D-zep, 13 februari en 13 maart 2023

Programma themabijeenkomsten:

- Ervaringen van mantelzorgers
- Break-outsessie 1: inventariseren dilemma's deelnemers
- Theorie Driehoekskunde en cliëntstelsel (zie aparte bijlage presentatie)
- Break-outsessie 2: bespreken ontwikkeldoelen en wat hiervoor nodig is
- Vormgeven cliëntparticipatie binnen een REC/DEC

Er zijn een aantal dilemma's naar voren gekomen omtrent het ondersteunen van naasten.

- De opkomst is erg laag bij naasten bijeenkomsten die georganiseerd worden door de zorgaanbieders. Sommige naasten vinden het groepsverband ook niet fijn.
- Er is weinig ondersteuning voor de naaste bij rouwverwerking.
- Er is onduidelijkheid over wie een rol heeft bij het ondersteunen van naasten.
- Hoever ga je in het ondersteunen en begeleiden van de naaste? Wanneer is het de verantwoordelijkheid van de D-zep afdeling en wanneer stuur je een naaste door naar een maatschappelijk werker of huisarts?
- Het opnamegesprek vindt plaats voor de cliënt en niet voor de naaste. Dit gesprek zou meer gericht moeten zijn op de naaste.
- In de praktijk is het vaak lastig door personele problemen en het opnieuw scholen van nieuwe medewerkers om aandacht te hebben voor naasten.
- Naasten vinden het moeilijk om te gaan met de achteruitgang van de cliënt. Elke naaste gaat hier anders mee om.

Uit de dilemma's zijn ook een aantal ideeën gekomen om te zorgen dat de naaste meer betrokken is en zich gehoord voelt.

- Bij het begin van de opname een gesprek voeren met de naaste over de verwachtingen.
- 2 weken na de opname een gesprek voeren met de naaste, arts en de psycholoog om te kijken hoe het gaat met de naaste en waar de behoeftes liggen.
- Medewerkers scholen op rouwverwerking en het omgaan met boze familieleden.
- Rollen in het MDO omdraaien.
- Uitvragen hoe de vorige plekken waren en wat de reactie van de familie was. Als mensen dit in het begin vertellen weet het team dat ze harder moeten werken om het vertrouwen te winnen. Het moet bij het begin van de opname al bespreekbaar zijn.
- Als een familie steeds opnieuw veel aandacht vraagt kan je het interactiepatroon in kaart brengen. Op basis hiervan kan je gesprekken voeren met de familie en zorgmedewerkers samen.
- Bij het begin van de opname een gesprek inplannen met SI en maatschappelijk werker. Zo weten de naasten direct waar ze terecht kunnen.

Wat is er nodig?

- Aandacht/zorg voor stille naasten.
- Per team een vast contactpersoon voor het afstemmen met de naaste. Deze contactpersoon moet ook goed ondersteund worden op lijn en inhoud.
- Verandering in kleine dingen. Vragen bij het begin van een MDO hoe het gaat en meer richten op wat de familie bij de organisatie wil halen.
- Integreer maatschappelijk werker en psychologische ondersteuner in het behandeltraject.
- Een gedragen visie in de organisatie.

Waarin kan het Kennisnetwerk ondersteunen?

Een scholing over communiceren met naasten. Dit kan in de vorm van een e-learning of iemand uitnodigen tijdens een maandelijks teamoverleg die hier meer over kan uitleggen.

Een scholing over naasten met een andere culturele afkomst voor professionals.

E-learning over ziektebeelden D-zep voor de familie.

Jannet van Klaveren en Caroline Perin hebben een presentatie verzorgd samenwerking met naasten volgens SOFA-model en Driehoekskunde. Aan de hand van deze presentatie waren er een aantal vragen:

- Wat als de wettelijk vertegenwoordiger of 1^e contactpersoon een zoon/dochter is? Begeleid je dan de partner van de cliënt niet extra? Als de partner niet de contactpersoon is, is het handig om uit te zoeken waarom dit zo is. Het kan goed zijn dat deze persoon extra begeleiding nodig heeft
- Wat zijn de ervaringen met het SOFA model?
- Kost het extra tijd en extra informatievoorziening om de cliënt beter te leren kennen? Het kan extra tijd kosten maar deze investering levert tevreden naasten en in een latere fase juist minder tijdsinvestering op.
- Het vraagt veel reflectievermogen van zorgprofessionals, is die er in de praktijk? Ervaringen hiermee zijn wisselingen.
- Psycho educatie en het uitleggen van de behandeling vinden plaats in een 1 op 1 gesprek, het kan zinvol zijn om hier 2 aparte gesprekken voor in te plannen.